

Streszczenie w języku polskim

Efektywność a zaangażowanie organizacyjne w zespołach szkolno-przedszkolnych

Praca doktorska w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości w nurcie praktycznym na poziomie zarządzania funkcjonalnego w subdyscyplinie zarządzania zasobami ludzkimi w typie zarządzania publicznego napisana pod kierunkiem: dr hab. inż. Justyny Bugaj, prof. UJ

Celem głównym pracy było określenie efektywności organizacyjnej i poziomów zaangażowania organizacyjnego w zespołach szkolno-przedszkolnych. Do zrealizowania sformułowanego celu posłużyły cele częściowe, w tym cele teoretyczno-poznawcze, metodyczne, empiryczne oraz użyteczne.

Zarządzanie jako proces informacyjno-decyzyjny w zespołach szkolno-przedszkolnych stało się standardem w ich funkcjonowaniu, dającym nie tylko nowy wymiar efektywności, ale gwarantującym również dobrą atmosferę w pracy, otwartość, tolerancję oraz wzajemną współpracę na różnych szczeblach edukacji. Nowym na gruncie polskiej nauki o zarządzaniu i jakości, a jednocześnie słabo rozpoznanym w światowej nauce o zarządzaniu obszarem poszukiwań była zależność pomiędzy efektywnością organizacyjną a zaangażowaniem organizacyjnym w zespołach szkolno-przedszkolnych, co stanowiło przedmiot niniejszej rozprawy doktorskiej.

Rozdział pierwszy dotyczył problematyki efektywności organizacyjnej w instytucjach publicznych, był związany z przeglądem i usystematyzowaniem pojęć związanych z efektywnością organizacyjną. Wskazano wielowymiarowość pojęcia e.o. w odniesieniu do instytucji publicznych. Określone zostały czynniki wpływające na e.o., z których zostały wyodrębnione kryteria e.o. Dokonano przeglądu i wyboru metodyki badań nad e.o.

Drugi rozdział stanowił prace związane z przeglądem i usystematyzowaniem pojęć dotyczących zaangażowania organizacyjnego. Określono wielowymiarowość pojęcia zaangażowania organizacyjnego i określono jego poziomy. Wskazano kryteria zaangażowania organizacyjnego w sektorze publicznym. Działania te pozwoliły na dokonanie przeglądu i wyboru metodyki badania zaangażowania organizacyjnego.

Charakterystyka zespołów szkolno-przedszkolnych wypełniła rozdział trzeci, gdzie zostały doprecyzowane pojęcia związane z funkcjonowaniem ZSP oraz opisana geneza ich powstania. Wskazane zostały ZSP w systemie edukacji, wraz z opisem zasad, podstaw prawnych ich tworzenia i funkcjonowania jako instytucji publicznych. Określone zostały uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne działania ZSP, przy wskazaniu podstaw prawnych w aspekcie struktury finansowej instytucji publicznej. Szerzej została opisana rada pedagogiczna jako organ wewnętrzny ZSP, stanowiący podstawy jego funkcjonowania. Wyodrębnione zostały aspekty zarządzania ZSP jako instytucji publicznych.

Czwarty rozdział skoncentrowany został na opracowaniu narzędzia badawczego, pozwalającego na identyfikację, analizę i ocenę efektywności organizacyjnej i poziomów zaangażowania organizacyjnego w ZSP. Konceptualizacja efektywności organizacyjnej i poziomów zaangażowania organizacyjnego w zespołach szkolno-przedszkolnych pozwoliła na opracowanie kryteriów oceny efektywności organizacyjnej oraz poziomów zaangażowania organizacyjnego w zespołach szkolno-przedszkolnych. Działania te określiły prace nad narzędziami badawczymi w postaci kwestionariuszy ankiet dla poszczególnych grup

respondentów, pozwalających na ocenę poziomu zaangażowania organizacyjnego i efektywności organizacyjnej. W pracy wprowadzono metody mieszane z zastosowaniem podejścia ilościowego oraz jakościowego. Do badań jakościowych użyto narzędzia kwestionariusza wywiadu w grupie dyrektorów ZSP oraz scenariusza wywiadu dla eksperta branżowego.

Przygotowane narzędzia badawcze przyczyniły się do realizacji prac nad rozdziałem piątym, w którym dokonano identyfikacji barier w określaniu efektywności organizacyjnej i poziomów zaangażowania organizacyjnego w zespołach szkolno-przedszkolnych. Było to możliwe poprzez analizę danych z badań ilościowych i doprecyzowanie poprzez badania jakościowe. Badania pozwoliły na interpretację danych, które wskazywały na sposób kształtowania e.o. i poziomów zaangażowania organizacyjnego.

Rozdział szósty to identyfikacja związków pomiędzy efektywnością organizacyjnej a poziomem zaangażowania organizacyjnego w badanych zespołach szkolno-przedszkolnych. Zostały sformułowane rekomendacje dla dyrektorów ZSP w zakresie zarządzania e.o. i zaangażowaniem organizacyjnym, w celu zwiększenia efektywności organizacyjnej i zmiany poziomów zaangażowania organizacyjnego zespołów szkolno-przedszkolnych. Omówione zostały determinanty i ograniczenia przedstawionych rekomendacji.

Niniejsza praca prezentuje wyniki przeprowadzonych badań z zastosowaniem triangulacji metod. Wykazano, iż wiedza, doświadczenie i sposób zarządzania zespołami szkolno-przedszkolnymi jest możliwy poprzez wdrożenie działań odpowiednich do instytucji publicznych. Instytucje publiczne, do jakich należą ZSP, zarządzane przez dyrektorów powinny czerpać z doświadczenia i wiedzy stosowanych w biznesie. Możliwość rozwoju ZSP poprzez wzrost elastyczności zachowań pracowników, ale też zwiększenie ich uprawnień decyzyjnych to istotny kierunek działań w instytucjach publicznych. Skutkuje on wzrostem samodzielności pracowników i ich odpowiedzialności oraz ich zainteresowanie pracą i zaangażowania się w nią.

Słowa kluczowe: efektywność organizacyjna, zaangażowanie organizacyjne, system edukacji, instytucje publiczne